ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ :—ಇಂದು ಬಿಜಾಪುರ ಸಿಟಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಕಾಲರಾ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಆಗಿದೆ. ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಜನರು ಮಡ್ಡಿ ವಾಟರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು. ಮೇ 8ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೂ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗಬಹುದು ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟಚಿತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ :—ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವೂ ನೀವೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ದೇವರಿಗೆ ಅಪೀಲ್ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಹೇಳಿದರು. ಜಾಗ್ರತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಸಾಯುವ ಕಾಲ ದೂರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿದ್ದು ಜನರು ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ನಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ಮೇಲೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಕೂಡಲೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ನೀರನ್ನು ತಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಆಗದಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ನಾನು ರೈಲ್ವೆ ವ್ಯಾಗನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ :—ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡೋಣ. ಬಿಜಾಪುರ ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕಡೆ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಂಟೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. 4 ದಿವಸ ಆ ಸ್ಲೂಯಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಟಿನ್ಯೂಯಸ್‌ಆಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ್ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಬಿಡುವಂತೆ ನಾವು ಹುಕುಂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

FINANCIAL BUSINESS BUDGET ESTIMATES FOR 1973-74

DEMANDS FOR GRANTS—

Demand Nos.: 1, 5, 10A, 15C, 34, 39, 39B, 40, 41, 52, and 54

Sri M. Y. GHORPADE (Minister for Finance).—Madam Speaker, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 11,33,000, inclusive of the sum granted 'on account', be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of 'Taxes on Income other than Corporation Tax.

MADAM SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 11,33,000, inclusive of the sum granted 'on account', be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of 'Taxes on Income other than Corporation Tax."

Along with this Demand No. 1, the other Demands *viz.* Nos. 5, 10A, 15C, 34, 39, 39B, 40, 41, 52 and 54 are also deemed to have been moved.

Demand Nos. 9 and 11

Sri D. K. NAIKAR (Minister for Law and Parliamentary Affairs).—Madam Speaker, on the recommendation of the Governor, I beg to move:

" That a sum not exceeding Rs. 60,39,000 inclusive of the sum granted 'on account', be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of ' State Legislature and Elections."

MADAM SPEAKER.—Motion moved:

" That a sum not exceeding Rs. 60,39,000 inclusive of the sum granted 'on account', be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of " State Legislature and Elections."

Along with this Demand, the other Demand No. 11 is also deemed to have been moved.

All the demands are before the House for discussion. Hon. Member Sri Kagodu Thimmappa to initiate the discussion.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ಸಾಗರ) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಲಾಟರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಾಟರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಲಾಟರಿ

ಮುಖಾಂತರ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣದಿಂದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಿಂತ ಖರ್ಚೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. 1969–70 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂತಹ ಲಾಟರಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ 1972–73 ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ 18 ಕೋಟಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಖರ್ಚು 11 ಕೋಟಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಲಾಭ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಕೇವಲ 6 ಕೋಟಿ 64 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ಲಾಟರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ನಿಗೆ ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಲೀ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಹುಚ್ಚು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಎತಕ್ಕೆ ? ಈಗ ಹೇಗೂ ಫೈನಾನ್ಸ್ ರಾಜ್ಯಸಚಿವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಈ ಲಾಟರಿ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎತಕ್ಕೆ ವಹಿಸಬಾರದು ? ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಈ ಲಾಟರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾಲ್ಕು ಕಾಸನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಈ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೇಟ್ ಅನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೇ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡಲಿ, ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹುಡುಗರು ಬಂದು ಲಾಟರಿ ಟಿಕೇಟ್ ಅನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಣ್ಣಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಅವರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಲಾಟರಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ.ಬೆಳೆಯದ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅಶಕ್ತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗ ಬಾರದು. ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಬಾರದು. ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಅವರು ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಹಣಕಾಸಿನ ರಾಜ್ಯಸಚಿವರು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಉತ್ಸಾಹ ಶಾಲಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ತೆಗೆದು ಲಾಟರಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಸಿದರೆ ಶೇಕಡಾ 10ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಆಗದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಲಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಾರದ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಲಾಟರಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೆಲವರು ಗುಪ್ತದಳ ರಚಿಸಿ ತಾವೇ ಬಹುಮಾನಿತರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅನ್‌ಕ್ಲೈಮ್ಡ್ ಅಮೌಂಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು: ಮತ್ತು ಈ ಕೂಡಲೇ ಈ ಅನ್‌ಕ್ಲೈಮ್ಡ್ ಪ್ರೈಜ್ ಅಮೌಂಟನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಯಾರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಯಾರು ಯಾರು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಬಂದು ಪೂರ್ಣವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ

ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಪರದೇಶಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಜ್ ಬಂದರೆ ಯಾರೋ ಆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರ ಮನೆಗೆ ಭಾಗ್ಯದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಂದಹಾಗೆ ಆ ಪರದೇಶಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೈಜ್ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾರೋ ಸಿಕ್ಕಿದವರು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಸರತ್ ಮಾಡಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದುಕೋಟಿ 32 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಸುಳ್ಳು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಂಶ ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೇ. ನೀವು ಹೋದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹ ವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ (ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯಸಚಿವರು) :—ಒಟ್ಟು ಎರಡು ಕೋಟಿ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ 32 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳು ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವತಿಯಿಂದ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಆದುದು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರ್ತಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆ ದಿವಸವೇ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದೇದಿವಸವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬಹುದು.

Sri D. Devaraj Urs.—In Mysore, people wanted me to go there and that they would make a big collection. My minister had taken lot of trouble and had prepared the ground there for collection on that day.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅರ್ಧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ :—ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಈಗಿನ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಹೆಚ್ಚುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ 65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದಂಥ ವರದಿಯೂ ಇದೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ವಸೂಲುಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೇಯಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ದುಡ್ಡು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾರ ಮುಖ ನೋಡಿದರೆ ದುಡ್ಡು ಸಿಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ನಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಅಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ

ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನೌಕರರು ಏನು ಇದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಹಾಗೂ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುವವರು ಗೊತ್ತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದು, ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸೇವಿಂಗ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಇದು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಈಗ ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಶೇಖರಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹ ನೌಕರಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎ. ಸಿ.-ಟಿ. ಒ. ನೌಕರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ 15 ಸಾವಿರ ಅಲ್ಲ, 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. 15–20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ :—ಅದರೂ ಕೂಡ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :–ಅಷ್ಟೊಂದು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಅವರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತ ಬರುತ್ತದೆ. ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಮೂಲವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಭದ್ರವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಉತ್ತಮರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ಇಂತಹ ಇಲಾಖೆಯ ದುರಸ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆಹೋದರೆ ಏನೂ ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇವತ್ತು ಅತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆದಾಯವನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಇದು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ದುರಸ್ತು ಮಾಡದೇಹೋದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಸತೀಶಚಂದ್ರ ಅವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಕಾರಣ ವೇನಿತ್ತು ? ಅಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಗಾರರು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಧಿಕಾರಿ. ಅಂತಹ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಏನಿದ್ದುವು ? ಅಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಪ್ರಭಾವವೇ ಇರಬಹುದು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕು. ಅಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದಸಲ್ಲದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಮತ್ತೊಂದು ಏನಾದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗದೇ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಪತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಂದರೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯು ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಬಹುದು. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಆಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇದುವರೆಗೂ ಒಂದು ಸಭೆ ಯನ್ನೂ ಕರೆದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏಕೆ ಕರೆದಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆ ಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳ ದುರಸ್ತು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕುಸಾರಿ ಸೇರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಕಮಿಷನರ್ ಆಫ್ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸತೀಶಚಂದ್ರ ಅವರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತರಾಗಿರು ವುದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ, ಆಗ ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಶುದ್ಧೀ ಕರಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೆ ಅನೇಕ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ 4–5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 3 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಉಳಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಇರಬಾರದು. ಮೂರು ವರ್ಷಕೊಮ್ಮೆ ಇವರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನ ಮೂಲಕ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚೆಕಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಷನುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಚೆಕ್‌ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳು ಸಹಾಯಕ ವಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಚೆಕ್‌ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಹದ್ದುಬಸ್ತನ್ನೂ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಂದ್ದೂ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭೂತಲಿಂಗಂ ಸಮಿತಿ ಅವರೂ ಕೂಡ ಈ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ 71,792 ಕೇಸುಗಳು 1972–73 ಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಫೈಸಲಾಗದೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಹೀಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ವರ್ತಕರು ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಯಾಯ ವರ್ಷದ ಕೇಸುಗಳು ಆಯಾಯ ವರ್ಷವೇ ಫೈಸಲಾಗಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನ ಆದಾಯ 50ಸಾವಿರ ಎಂದು ಆತ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ 15ರಷ್ಟನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವೇರಿಫೀಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಆ ಮೊಬಲಗನ್ನು , ರೆಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಅವರು ಆ ಯಾರು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೋ ಆ ಎ. ಸಿ. ಟಿ. ಓ. ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಫೈಲು ಸುಮ್ಮನೆ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಓಡಾಡುತ್ತ ವೃಥಾ ಕಾಲಹರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೇಸುಗಳು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇದೇ ಕಾರಣ ವಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲದ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ವರ್ತಕರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆದರೆ ಲಂಚಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳವಾಗದಂತೆ, ಗೌರವದಿಂದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ತೆರಿಗೆ ಕಳ್ಳರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ವರ್ತಕರು ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆದಾರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ಆತನಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಲ್ಲ - ಗೌರವ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಇವರು ಏನು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಅವರು ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು 15 ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆದಾದ ನಂತರ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಅಲ್ಲಸಲ್ಲದ ಕ್ಯೂರಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ವರ್ತಕನು ಯಾವಾಗಲೂ ಇವರ ಆಫೀಸಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇರುವಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಕಿರುಕುಳ ಮೊದಲು ತಪ್ಪಬೇಕು. ಆ ಓಚರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ತಕರಾರನ್ನು ಹಾಕಿ 15 ದಿನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಓಚರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಯೂರಿ ಹಾಕುವುದು. ಇದು ಕುಟಿಲತನವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ? ಆ ಫೈಲಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತಪ್ಪುಗಳಿವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಏಕೆ ಅವರು ಎತ್ತಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಕೇಳಬಾರದು ? ಹೀಗೆ ವರ್ತಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅವರಾಗಿ ಅವರೇ ಲಂಚ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ? ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ಯಾವ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಏನು ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಜಾಸ್ತಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗ ಬೇಗ ಮುಗಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೇಸುಗಳು ಆ ವರ್ಷಾಖ್ಯೆರಿಗೆ ಮುಗಿಯಲೇಬೇಕು. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟೇಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಫೈಸಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 5–6 ವರ್ಷಗಳ ಕೇಸುಗಳು ಫೈಸಲಾಗದೆ ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಹೀಗೆ ವೃಥಾ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಫೈಸಲ್ಮಾಡದೆ ಇದ್ದು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೋ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಆ ವರ್ತಕನನ್ನು ಅವನು ತೆರಬೇಕಾದ 5–6 ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಾರ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಆತನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಹರಾಜ್ ಮಾಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ವರ್ತಕನಿಗೂ 5–6 ವರ್ಷಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆಯಾ ವರ್ಷದ ತೆರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಆಯಾ ವರ್ಷವೇ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ತಮಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಬ್ರಾಂಚ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಗುಪ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯು ನಡತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಈ ಗುಪ್ತದಳದ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಇರುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸೇಲ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅವರ ಮೂಲಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರ ಬಹುದಾದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತಡೆಯುವುದು, ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. ಇರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಳ್ಳುಪ ಬಂಗಾರವೇನು. ಕಾರುಗಳೇನು, ಇತರ ವಸ್ತುಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಕೆಲವು ಎ.ಸಿ.ಟಿ.ಓ. ಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೀರೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವರು ಹಣದ ಮಾತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು, ಇನ್ನೊಂದು ವಸ್ತು ಬೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಉಚಿತ ವಾಗಿ ಅಂಗಡಿಯವರು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಅವರು ಹೋದರೆ ಮಾರಿ ಹೊಕ್ಕಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕೂಡಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಜಾಗ್ರತೆ ದುರಸ್ತುಮಾಡುವರು.

ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಅವರು ಕಳುಹಿಸುವ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಈಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವಾಗ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅದು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಾಹಮಾಡಲು ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ವರ್ಗ, ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ರೂಲ್ಸ್ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಪಡೆದಿರುವ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿರಬೇಕಾದ ಗೌರವ, ಅಂತಸ್ತು, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವಹಾಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗೆರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕನ್ನಡ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರಿಗೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಕನ್ನಡ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರ ಅಭಾವವಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಎರಡು ಸಭೆಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಸೇರಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶೀಘ್ರಲಿಪಿ ಗಾರರು ಇರಲಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲವಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರದಿಗಾರರು ಬರಲು

ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವಾಗ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲರೂ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮರೆಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಾಗಿವೆ, ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆಯವರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಒಬ್ಬರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ದುರಂತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಜಡ್ಜ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಬೆಂಚಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕೆಲವರು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ನಡವಳಿಕೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸರಕಾರಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತಂದಿದ್ದರು, ಆಗ ಅಡಳಿತ ಒಂದು ತಹಬಂದಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ಜನತೆಗೆ ದೊರೆಯಲು ಹಾಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕು. ತಾರತಮ್ಯ ಇರಬಾರದು. ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತಿರಬಾರದು. ಇಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಲಂಚರುಷುವತ್ತು ಇಲ್ಲದಿರುವ ಇಲಾಖೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆ ಒಂದೇ. ಇಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಸರಿಯಾದವರು ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೂ ದೋಷ ಹಬ್ಬಬಹುದು. ಮೇಲೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯಧೀಶರಿರುವರೋ ಅವರಂತೆ ಕೆಳಗಿನ ಕೋರ್ಟುಗಳ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಮುನ್ಸೀಫರು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರುಗಳು ಇರುವರು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನುಹರಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಹರಿಯ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದುಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 3–4 ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ, ಯಾವ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ವಕಾಲತ್ತನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಬೇರೆಯವರೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ, ಅರ್ಹತೆ ಇದ್ದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ :—ಮಾನ್ಯ ಶಂಕರ್‌ಆಳ್ವ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಅದನ್ನು ನೀವೇ ಊಹಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ :—ಕೆಲವು ಜನ, ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವವರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ ;—ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ, ಜಡ್ಜಸ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹುಚ್ಚುಮಾಸ್ತಿಗೌಡರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ಮೊನ್ನೆ ಮೂರು ಜನ ಜಸ್ಟೀಸ್ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರು. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರೂ ಇದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಒಂದು ದಿವಸವೂ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ವಿಪರೀತವಾದಂಥ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ 5–6 ವರ್ಷದಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಕಾರ ಶಬ್ದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮೊನ್ನೆ ಮೂರು ಜನ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಅಂತೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಕತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವರ್ಗದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ತಾವು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರವೃತಿ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಹೋಗಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಹೊಂಬೇಗೌಡರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ತಾವೂ ಸಹ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಾನ ಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗ ಎಂದು ಕಾಣಬೇಕು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಸ್ಥಾನಮಾನಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸುಳ್ಳು. ಮಂತ್ರಿಯಾಗತಕ್ಕ ತಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಪೀಕರ್ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆದಾಗ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬಂದಾಗ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಸಹ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದು ಮೀಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಮ್ಮ ವಿಧಾಮಂಡಲದ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ; ಮತ್ತು ಟ್ರಜರಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಉತ್ತಮವಾದ ಲೈಬ್ರರಿ ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಯಾರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಯಾರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸ್ಥಳಾವಾಕಾಶ, ಬೇಕಾದಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ) :—

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಷನ್ಸ್, ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟ

ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಮುಖಂಡರೂ ಸೇರಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಯ್ ಅವರ ನೇಮಕಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ, ಅದು ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕೇವಲ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಒಂದೇ ಅಳತೆಗೋಲು ಆಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು ; ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಬಹುಮತ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರು ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ಚಾಗಲಾ ಅವರು 1958ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಲಾ ಕಮಿಷನ್ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ನೇಮಕಾತಿಯೊಳಗೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಂಥ ಚಾಗಲಾ ಅವರು ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲಬಂದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಹೇಳ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಾಂಥಾದ್ದು ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಲಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಇವತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದು ಕೇವಲ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೋಸ್ಕರ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳದೆ ಇರಲಾರೆ. ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜನತೆಯ ಅಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸತಕ್ಕದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಳತೆ ಗೋಲು ಇಟ್ಟು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಇವರಿಗೇಕೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ನೇಮಕಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನು ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಲಾರ್ಡ್‌ಷಿಪ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ, ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ :—ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣೆಯವರು ಅಲೋ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರಬಹುದು. ನಾವು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ 25,000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಸದನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ,

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ :—ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ (ತಿಪಟೂರು) :—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯರೇ, ಈ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯರೇ, ಈ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಹಳವಾಗಿ ಆದಾಯ ಒರತಕ್ಕ ಒಂದು ತೆರಿಗೆ. ಈ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕದೇ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ದಕ್ಷರಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರೆ, ಈಗ ಏನು ತೆರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಆದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎರಡರಷ್ಟು ಹಣ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಇದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಜನತೆಯಿಂದ ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಂಥ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು. ನಿಸ್ಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಒಂದು ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ವರ್ತಕರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ರೈತರಾಗಲಿ ಸುಖಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಹತ್ತಿರ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭೋಗಜೀವನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದೆ ? ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಪೆಟ್ಟಿ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವವರು ಮಾಮೂಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಕೊಟ್ಟರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ನೋಡ ಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಯಾವ ರೀತಿ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದರೆ ತೆರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಹೊಲವನ್ನು ಮೇದಾಗ ಎಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಲಾಸೆ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಜವಾಬು ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಿನಿಮಾ ಟೆಂಟ್‌ಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ಟಾಕೀಸ್ ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಂಟರ್‌ಟೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿ ಎಂಟರ್‌ಟೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಹರಿದುಕೊಟ್ಟ ಟಿಕೆಟ್ಟನ್ನೆ ಪುನಃ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀನ್ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಏನೆಂದರೆ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಬ್ಲೂಮ್‌ಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಮಲ್ಟಿಪಾಯಿಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕದೆ, ಕೈಯಿಂದ ಕೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ದ್ವಿಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದರಲ್ಲಿ ವರ್ತಕ ಮೋಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಿರುಕುಳ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿ, ದಕ್ಷರಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ಮೊದಲು ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಏನಿತ್ತು, ಅವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಎಷ್ಟಿತ್ತು, ಎಂದು ಮೊದಲು ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್, ಎ.ಸಿ.ಟಿ.ಓ. ಅವರುಗಳು ಕಟ್ಟಿದ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ನಾವೂ ನೀವೂ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಬಡ ಜನತೆಯ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಈ ರಾಜ್ಯ ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಇದು ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ದಿನನಿತ್ಯ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ರೆವಿನ್ಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡುವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. 3,000, 4,000 ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಣಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುವುದು, ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿಮಾಡುವುದು ಜವಾನನಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು, ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಯಾರು ನ್ಯಾಯ ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸ ತುಂಬತಕ್ಕ ವರ್ತಕ. ಯಾರು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತೆರಿಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೋ ಅವನನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ಅವನಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ದಕ್ಷತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು.

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಲಾರ್ಡ್‌ಷಿಪ್ ಪದ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ನೇಮಕಾತಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅರ್ಥ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅದನ್ನು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರೋಣ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು ಎಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ, ಏನು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಇವತ್ತಿಗೂ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿ ಆಗಲಾರದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನ್ನದು ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಎಂಥ ವೈಪರೀತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವುದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತು ಏನು ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಯಾರಿಗೆ ಇವತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸವಲತ್ತು ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆ ನೋಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಸಮಾಜವಾದ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದರೂ ಕೂಡ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಕೇವಲ ಉಳ್ಳವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಗುಡ್ಡಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಮಾಜಿ ಯವರು ಎನ್ನುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ 4 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಆ 4 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಪೂರಾ ಗೇಣಿ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೇಣಿ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗೇಣಿ ದಾವ ದಾಕಿ ಡಿಗ್ರಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸು ಇಲ್ಲ, ಜನ ಬಲ ಇಲ್ಲ, ಊರಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ, ಅನಾಥ ಶಿಶು ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಜಪ್ತಿಮಾಡಿ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸಾಫಲ್ಯ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಶಾಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಯಾರಿಗೆ ಜನ ಬಲ, ಧನ ಬಲ ಇದೆ, ಅಂಥವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸದಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅರ್ಥ ಏನು, ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ಡೆಟರ್ಸ್ ರಿಲೀಫ್ ಆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ಮಾಡಿದರು. ಏನು ಆಯಿತು ? ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ತಂದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಆಗಿರುವುದಾದರೂ ಏನು ? ಹಣ ಕೊಟ್ಟವನು ಕೋಡಂಗಿ, ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನು ವೀರಭದ್ರ ಎನ್ನುವ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಡಿಕ್ರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಡೆಟರ್ಸ್ ರಿಲೀಫ್ ಆಕ್ಟ್ ಸ್ಕ್ವಾಷ್ ಆಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಹೋಗ ಲಾಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಏನು ಸಿಗಬೇಕೋ ಅದು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ನ್ಯೂನತೆ ಇದೆ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೇಣಿ ದಾವ 1965-66ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು. ಆ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ವರ್ಷದ ಗೇಣಿ ಬಾಕಿ ದಾವವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ಏನು ಆಯಿತು ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಾವಾ ಕೂಡ ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದು ಯಾರ ತಪ್ಪು ? ಯಾರ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ? ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಇವತ್ತು ಬರೀ ಗೇಣಿಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ವರ್ಗ ಏನು ಇದೆ, ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನರ ಶಾಪ ತಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರಕಿಸಿ

ಕೊಡಬೇಕು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜನ ಶಪಿಸದೇ ಇರಲಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಾನು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು, ಇವತ್ತು ನಾವು ಏನು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್, ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ ಆಗಲೀ, ಅಥವಾ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ಲೀಡರ್ಸ್ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜಸ್ ಆಗಲೀ, ಯಾವುದೇ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಲೀ, ಆತನ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕುಸ್ತಿ ಆಡಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಅನುಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಬಹುತೇಕ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅನುಕಂಪಕ್ಕೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಆ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಜಿಟಿಲವಾದ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಕೋರ್ಟ್ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ನಿಮಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ವಕೀಲರನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ 5–10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಫೀಜ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೇಸ್ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ. ಇಂಥ ವೈಪರೀತ್ಯ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ? ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಬಾರದು. 3 ತಿಂಗಳು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವರೀತಿ, ಇದು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಅಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲುಕ್ಸಾನು. ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಸ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನೀತಿಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ತುಂಬಾ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡತಕ್ಕವನು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅವನವನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೂ ಆ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ತಾವು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯೊಳಗೆ, ನಾವು ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಒಂದು ಕ್ಲಾಜ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಾವಿರ ಸಲ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಈ ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಕುವುದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಎಂದರೆ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನನಿಗೆ 5 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಪ್ರಬಲರು ಅದನ್ನು ಕಬಳಿಸಿಕೊಂಡಾರು, ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಾರು, ಅದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಸ್ವಂತ ಸ್ವತ್ತು ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಆಗಕೂಡದು. ಎನ್ನುವುದು. But according to section 10 of the Transfer of Property Act, absolute prohibition is void.

ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಆಕ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ 10 ಎಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಅಮಿಂಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಂಥ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ನಾವು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಯವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡವೇ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ನ್ಯೂನತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಇಂಥ ಕಡೆ ಇಂಥ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಎಫ್. ಐ. ಆರ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ 1970ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟನ್ನು 72 ರಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಹಾಕಬೇಡವೇ? ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು ಅವನನ್ನು ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಕರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆರಾಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ ? ಅವನು ರುಜು ಹಾಕಬೇಕು, ಸಲಾಮು ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಫೈಲ್ ಮಾಡಲು ಯಾತಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು ? 6 ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ. ಆದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಲಾಟರಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 1971–72 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ 238 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್‌ಕಂ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇವಾಗ 160 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್‌ಕಂ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಲಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಈವರ್ಷ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ? ಇದರಿಂದ ಏನು ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಮಾತಾವಾದದ ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ಯೂನಿಟಿ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಭೇದಭಾವ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಬಹುಮಾನ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಟ್ರೆಜರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಟ್ರೆಜರಿ ಆಫೀಸರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ. ಹೋದರೆ ಅವನಿಂದ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅಂಥಾವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ. ಈವಾಗ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸಫರರ್ಸ್‌ಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದೇರೀತಿ ಇವರಿಗೂ ಮನಿಆರ್ಡರ್ ಮೂಲಕ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಮುದುಕರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ 3–4 ಗಂಟೆಗಳಕಾಲ ಕಾದು ತುಂಬಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಂಡು ಅವರ ಪೆನ್‌ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಏನು ಇದೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬರೀ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಫೀಸುಗಳಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮುಜರಾಯಿ ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲ್ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾರೇ ವಿನಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪಗಾಂಡ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಈ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇತ್ತು ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯುಟರ್ಸ್ ಎಂತ ತಾವು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅವರು ಕೇಸನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಡೀಲ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿನ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅವರು ಕೇಸ್ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು

ಈಸುಕೊಂಡು ಆ ಕಳ್ಳರ ಕಡೆಯೇ ವಾದ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ವರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅವ್ಯವಹಾರ ಅದಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಸರಿಯಾದಂಥಾವರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಆರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವಂಥ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ನವತರುಣ ಕಾಯಿದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಂಥ ಶ್ರೀಪಾನ್ ನಾಯಕರ್‌ರವರು ಈ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಮಿರುಗನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಡೈರಕ್ಟೊರೇಟ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದ್ದಂಥ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬಹು ವೇಗದಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಲಾ ಆಫೀಸನ್ನು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ದಕ್ಷತೆ, ಕಾರ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ತೀವ್ರ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ನ್ಯಾಯದಾನ ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದೇರೀತಿ ಮುನ್ಸಿಫ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರವರಿಗೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ **4** ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಆದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಬಡ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ ಯಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುನ್ಸಿಫ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಮಿಟಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಬಡ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಮಾಡುವಂತ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ, ಇಂಟೆಗ್ರಿಟಿ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾರೆಕ್ಟರ್ ಇವಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಇದೆ, ಕೇವಲ ಜಾಣತನಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಜುಡಿಷಿಯಲ್‌ನ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಅಂದರೆ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನು ನೇಮಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಕಾಂಪಿಟೇಟೀವ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ವಕೀಲಿ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರ ಶೀಲ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಅವರ ದಕ್ಷತೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಅದೇರೀತಿ ಇಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬಂದಿದ್ದು ಏತಕ್ಕೆ ? ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅನುಭವ ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅದು ಆರ್ಟ್ಸ್ ಆಗಲಿ, ಕಾಮರ್ಸ್ ಆಗಲಿ, ಸೈನ್ಸ್ ಆಗಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮೂರನೇ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತಮೇಲಾದರೂ ವಕೀಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ನ್ಯಾಯದಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೆ ? ಇದು ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ವಕೀಲರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ, ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅನನುಭವಿಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಏಕ್‌ದಂ ಕಾಗದದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮೇಲೆ ನೇಮಕವಾದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವೇಳೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಗಳೂ ಅರ್ಧಮರ್ಧವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವಿಕ ವಕೀಲರನ್ನು, ಅರ್ಹ ವಕೀಲರನ್ನು ಜಡ್ಜಿಗಳ ಸಿಫಾರಸಿನ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಲಘುವಾಗಿ, ಬೇಗ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ್ದು ಅನುಭವ, ಶೀಲ, ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ. ಇದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂಥ ಅನುಭವಿಕ ವಕೀಲರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಲಾ ಕೋರ್ಸ್ ಮೂರು ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಲಿಯ ಬೇಕು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದವ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಪ್ಲೀಡರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಇಂಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ವಕೀಲ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈಗ ಎಂ.ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಮಾಡಿದ ವಕೀಲರಿದ್ದಾರೆ. ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಮಾಡಿ ವಕೀಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅನುಭವದಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ, ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಕಲಿಯುತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಲ್‌ಎಲ್.ಬಿ. ಪಾಸ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೋರ್ಟಿನ ಅನುಭವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವುದೇ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಾಸು ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಡೆಯತಕ್ಕ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು, ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಮುಂದೆ ಅದರಿಂದ ವಕೀಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಭವ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೋರ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಒಳಗಿನ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛಿಪಡುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯಧೀಶರಿಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ಸ್ಟೆನೋ ಇಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜನರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಕೂಡಲೇ ಒದಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಗೊಂದಲ ಬೇರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಬಂದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಕಡೆಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲಂಥ ಒಬ್ಬ ಕಾರಕೂನ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ವಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮುನಸೀಪ್ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದ ಜವಾಬುಗಳು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆ ಪಕ್ಷದ ವಕೀಲರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು . ಜವಾಬು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಪಕ್ಷದ ವಕೀಲರು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಖಟ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ದರಖಾಸ್ತು ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಕ್ರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹುಕುಂನಾಮೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ವಕೀಲಿ ಮಾಡುವ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದು ಸಿಕ್ಕದೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದರಖಾಸ್ತು ಹುಕುಂ ಇಂಥ ಕಾಲದೊಳಗೇ ಮುಗಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಬೇಕು.

ನ್ಯಾಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬರೇ ಇರುವ ಕಡೆ ಮುನ್‌ಸೀಫರೇ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ಕೇಸುಗಳು ನಡೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕೇಸನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇಂಥ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳು ನಡೆಯುವ ದಿನಗಳೇ ಬೇರೆ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿವಸ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳು, ಎರಡು ದಿವಸ ಸಿವಿಲ್ ಕೇಸುಗಳು, ಒಂದು ದಿವಸ ದಿರಖಾಸ್ತು ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತು ಸರಳವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ಲೀಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ. ಸ್ಟೆನೋ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುನಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಾಗಲೀ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರಕೂನರಿಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್

ಫ್ಲೀಡರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಾಸು ಅಥವಾ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ತಾಸು ಟೈಪ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಫ್ಲೀಡರ್ ಹಣೇಬರಹ ಚಲೋ ಆಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಫ್ಲೀಡರ್ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಆಗುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಖಟ್ಲೆ, ಎಲ್ಲ ಕೇಸುಗಳನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಖಟ್ಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದ ಜನರು 400 ಮೈಲಿ, 500 ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ದಾಖಲೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೇಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಹಾಕುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಆ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಶಾಸಕರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆದುತಿ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಒಂದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಬಹು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ) :—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಬೇಡಿಕೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಜನತಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸದೇ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನವನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅಗಾಧವಾದ ಹಿಂಸೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತರಹ ಹಿಂಸೆಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಕವಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಜವಳಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೀರೆ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.

ಈ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ತಮ್ಮನೇ ಇಲ್ಲವೇ ಅಣ್ಣನಮನೆಯವರು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿರುವ ಡೆಪ್ಯೂಟಿಕಮೀಷನರವರು ದೊಡ್ಡ ಸಾಹೇಬರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಲ್ಲಿರುವ ವರ್ತಕರು ಇವರಿಗೆ ತಂಗುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಭೋಜನಕ್ಕೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಟೇನ್‌ಲೆಸ್ ಸ್ಟೀಲುಪಾತ್ರೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಇವರು ಪುಷ್ಕಳವಾಗಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಲೂಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ತಹಬಂದಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಿ. ಏನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಬಗ್ಗೆ ಏನುಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅಲ್ಲ ದಿದ್ದರೂ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರುವುದೊರಳಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು

ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಹಣ ಲಂಚದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲಾಟರಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಟೀಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಈ ಲಾಟರಿಯಿಂದ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಹುಮಾನ ಬಂದ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಇರುವ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟು ಏರಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರ ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಲಾಟರಿ ಹಣದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಬಿಳೀ ಹಣವಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಕಡಿಮೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜ್ಯುಡುಷಿಯರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೆಂಚಿಗೂ ಜನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಲಂಚ ಕೊಡದೇ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಮುನಸೀಫರುಗಳು ಹಾಗೂ ಸೆಷೆನ್ಸ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳು ಇವರ ವರಿಗೆ ಇದು ಬರುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕ್ಲಾರ್ಕಿಗೂ ಎಂದರೆ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಸರ್ವರುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೋರ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಇವು ದಿನ ನಿತ್ಯ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳಾಗಿವೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದಾಗತಕ್ಕ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ತಕ್ಕಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಕೋರ್ಟು ಡಿಕ್ರಿ ಇಲ್ಲವೇ ಬೇರೆ ಕಾಪಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಆರ್ಡರು ಕಾಪಿಗೆ ಹತ್ತು ಷೀಟುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಷೀಟುಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಬೇರೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ನಂತರವೇ ಇವರಿಗೆ ಕಾಪಿ ಬರುವುದು. ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲಾಯರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲಾಯರುಗಳಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಫೀಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಿವಿಲ್ ದಾವಾಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ವಕಾಲತ್ತು ಹಾಕುವಾಗ ಲಾಯರುಗಳು ಅವರಿಗಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಫೀಸನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗು ತ್ತಿದೆ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅಪರಾಧಿ ಜ್ಯುಡಿಷಿಯಲ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಲಾಯರ ಬಳಿ ಜನ ಬಂದಾಗ ಲಾಯರಾದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಯವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಾಗದ ತರುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇವರನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಗೆ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಬಳಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವ

ಲಾಯರುಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರುವವರು ಲಾಯರುಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:—ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ವಾಪಸಾಗಿ ಹೋದಾಗ ಅವರು ಲಾಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದೇ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ : ಇದಕ್ಕೆ ಉದಹಾರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೇಸು ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಳ್ವರವರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಕೇಸು ಇದ್ದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಲಾಯರು ವಕಾಲತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅವರು ವಕಾಲತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೇ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿಸಿ ಅವರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಂದಕ್ಕೆರಡರಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಇದನ್ನು ನಂಬಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆನಂತರ ಅವರ ಕೇಸು ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಹೇಳವಂತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬಡಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬಡ ಜನರ ರಕ್ತವನ್ನು ವಿಷ ಹೀರಿದಂತೆ ಹೀರುವುದೇ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜ ವಾದವೇ ? ಗರೀಬ್ ಹಠವೋ ತರುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಜನ ನೀವು. ತಾವು ಇಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಯರುಗಳಿಗೆ ವಕಾಲತ್ತು ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ನನಗೆ ಒಬ್ಬರು ದೊಡ್ಡ ಲಾಯರು ಲಾಯರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಕಸಬು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ವಕೀಲರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರು. ವಕೀಲರು ಎಂದರೇನು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ವ—ಎಂದರೆ ವಚನ ಬ್ರಷ್ಟ ಎಂದು ಕೀ—ಎಂದರೆ ಕ್ರಿಯಾ ಬ್ರಷ್ಟ ಲ–ಎಂದರೆ ಲಂಚಕೋರ ಎಂದು, ಮತ್ತು ರು–ಎಂದರೆ ಋಣಪಾತಕ ಎಂದು ? ಇಂತಹ ಗುಣಗಳಿರುವವರು ಎಂದರೆ ವಕೀಲರು ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಘುಖೀನ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ತಿಳಿಯದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಬಂದಾಗ ಇಂತಹ ಲಾಯರುಗಳಿಗೆ ವಕಾಲತ್ತನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ? ನೀವು ಹೇಳುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಧರ್ಮವೀರರ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದಾಗ ಲೋಕ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ತಂದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದು ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪ ;—ಇನ್ನೊಂದು ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ಕೇಸು ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಲಾಯರುಗಳು ಕೂಡ ಜನರಿಂದ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಸು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಅಡಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟು ಎಂದು ಮಾಡಿಸಿ ಮುಂದೂಡುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟರ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂದರೂ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೋರ್ಟುಕೇಸುಗಳು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ಸಿವಿಲ್ ಕೇಸುಗಳಾದರೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಲವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು.. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಟ್ರೈಜರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಟ್ರೈಜರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ನರಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪರ್ಸ್‌ಂಟೇಜು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಮೂಲು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಿಲ್ಲು ಪಾಸುಮಾಡುವುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲೂ ಮಾರ್ಚಿ 31 ರೊಳಗೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಪಾಸಾಗುವಾಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲೂಟಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಇವರಿಗೆ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಚೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಹುಜೂರು ಟ್ರೈಷರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಟೋಕನ್ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಟೋಕನ್ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಎರಡೂಕಾಲು ಗಂಟೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಸ್ಟೇಟು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಷ್ ತರಬೇಕು. ಟೋಕನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಿಸರ್ವ್‌ಬ್ಯಾಂಕು ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ಟೇಟು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಆಫೀಸು ಮುಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ :—ಈಗ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಚೆಕ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ :—ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರರಿಗೇ ಆಗಲೀ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಆಗಲಿ, ಅವರ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಹಣ ನೇರವಾಗಿ ಎಂ. ಒ. ಮೂಲಕವಾಗಲೀ, ಚೆಕ್ ಮೂಲಕವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ (ಹಿರೇಕೆರೂರು) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಇಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಕಾಯಿದೆ ಸಚಿವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ 3-4 ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಯಿದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತರಹದ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಈ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸೇಲ್ಸ್ ಟಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಇದು ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊಡುವ ಖಾತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಖಾತೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಹಣ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊಡುವ ಖಾತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಖಾತೆಯ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸಹ ಬಂದೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವ ಎ.ಸಿ.ಟಿ.ಒ,ಸಿ.ಟಿ.ಒ. ಮತ್ತು ಸ್ಯಾಕ್ಷ್ಯಾಷ್‌ನವರು ಮಾಮೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂಗಡಿಯವರಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತರುವ ಒಂದು ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಡೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಾದರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಾದರು ಹಾದಿ ಬಿಟ್ಟು ನೀತಿ ಒಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಅದರ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಶೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶೇಕಡ 40 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಲಂಚಕೋರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುವುದು. ಇವರುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ವಹಿಸದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುವುದು ಖಂಡಿತ. ಇಂದು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸರಕು ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಚರ್ ಇಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಜಮಾ ಪಾವತಿ ಲೆಕ್ಕ ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದರು, ಅವುಗಳ ಬೆಲೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಎ.ಸಿ.ಟಿ.ಓ. ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿ. ಟಿ. ಓ. ಅವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಾಲನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಂಗಡಿಕಾರರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಮಾಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪಲ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಜಮಾ ಪಾವತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಾಲನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಖಾಯಂ ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಟೂರಿಂಗ್ ಟಾಕೀಸ್‌ಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಎನ್‌ಟರ್‌ಟೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಎ. ಸಿ. ಟಿ. ಓ. ಅವರು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಮೂಲಿ ಪದ್ಧತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಎಂಟರ್‌ಟೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಚ್ಚುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಟೂರಿಂಗ್ ಟಾಕೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಟಿಕೇಟ್ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಜನರನ್ನು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಖೋತಾ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗಳಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗಾವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಇರಬಾರದು ಇವರುಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳಾದರೆ ನಾವು 35 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕು. ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವ ಇವರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಲಿ. ಆದರೆ ಯಾರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು, ಅಂತಹ ಅದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಕ್ವಾಡ್‌ನವರಿಗೆ ಇನಾಂ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅದೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇನಾಂ ಕೊಡಿ. ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಲಾಟರಿ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಹುಮಾನಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಬಡವರೂ ಸಹ

ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಟಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಹತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮ್ಯಾಗ್ನಿಮಮ್ ಬಹುಮಾನದ ಮೊತ್ತ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ವರ್ಷ ದೊಳಗೆ ಯಾರಾದರು ನೌಕರರು ಸತ್ತರೆ ಅಂತಹವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ, ಅವರು ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಅವರು ಪುನಃ ಮದುವೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಾರೀಖು 1-12-1964 ರಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮೊದಲು ಯಾರಾದರು ಸತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮೊದಲು ಯಾರಾದರು ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರು ಈ ರೀತಿ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೂ ಸಹ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫ್ ಜೆಸ್ಟೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೇ ದೇವಾಲಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಥವಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಯಲಯಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದಂಥ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಮತ್ತು ಶೇಕಡ 90ರಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಲಯಗಳು ಅವಶ್ಯಕ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದುವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡಿನ ಸೆಕ್ಷನ್ 107, 109 ಪ್ರಕಾರ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸಿ. ಆರ್. ಪಿ. ಸಿ. 145ರ ಪ್ರಕಾರ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಪವರನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಕೆಲವು ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿರುವ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಆಫ್ ರೈಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರ್ಸ್‌ಅನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಟರಿಗೆ ಸುಮಾರು 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮುಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ ವಹಿಸುವಂತೆ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ರಿಟನ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಆಗಬಾರದು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಯಾವುದೇ ವಕೀಲರಾಗಲೀ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು

ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಹಿಡಿದಂತಹ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ವಕೀಲರನ್ನು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಬರೀ ಟಿಸ್ಪ್ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಬಾರದು.

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಯಾವುದೇ ವಕೀಲರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು, ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಗೆದ್ದಿರತಕ್ಕ ಕೇಸುಗಳು 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇವ್ವರೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಥವರನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು.

ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಅವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆಗಿ ಎಷ್ಟು ಸೆಷ್ಷ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಸಿವಿಲ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಪೋಲೀಸ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಆಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 50 ಕೇಸುಗಳು ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕೇಸ್ ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಪೈಕಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ಲೀಡರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗಲೂ ಇದೇ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಈ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸುವಾಗ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕಾಗಲೀ ಒಳಗಾಗಿ ನೇಮಿಸಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರುಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ):—

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿದಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ನಾವು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇನು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವರಮಾನ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಏರಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಮೂಲಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಈ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ಬಾಕಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಆ ಬಾಕಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಅದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಬಾಕಿ ಇದೆ; ಎಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು ಏನು ಹಿಂದೆ ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು ಎಷ್ಟಿತ್ತು, ಈಗ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. 300-400 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಇಲ್ಲ. ಲಾಟರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಗೆ ವಹಿಸುವ ಬದಲು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಣ್ಣನವರಿಗೆ ವಹಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರು ಅದನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಟ್ರೈನಿಂಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಲಾಟರಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳದೇ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಒಂದು ಮನವಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಅರ್ಥ ಸಚಿವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಂತಹ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಆರಂಭದ ಮಾಡಿದಂಥ ಪ್ರಥಮತಃ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಂದರೆ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆಲದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇತ್ತು.. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳೆದಂಥ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ .ಸೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್, ಮದ್ರಾಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಗುತ್ತಿದೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬ್ರಾಂಚ್ ಕೂಡ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಕೆಲವಾರು ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಈರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಉಂಟಾದಮೇಲೆ ಇದರ ಹತೋಟಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದೇ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸದನದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿ ಇರುವಾಗ ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಒಂದು ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಸಕಾಂಗದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರ ಶಾಸಕಾಂಗ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಸ್ಪೀಕರ್, ಹಾಗೂ ಚೇರ್‌ಮೆನ್

ಅವರಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ನಿಮಗೆ ಇರಕೂಡದು. ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರಕ್ಕೇ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರನ್ನು ಈ ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಈಗ ಒಟ್ಟು 13 ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಸದನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 13ರಿಂದ 16ಕ್ಕೆ ಅಥವಾ 20ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತಿಂಗಳಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ಭತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವರ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 16 ಅಥವಾ 20ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕು. ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುವಾಗ ವಿಶೇಷ ಭತ್ಯವನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ, ಇದೆಯೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಎಲ್ಲಾ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಟೈಪ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಕನ್ನಡ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ಸ್ ಸಿಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ಸ್‌ಗೆ ಈಗ ವಿಶೇಷ ಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷೇಷ ಭತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ಸ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಗ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ತಮಗೆ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಸೆಕ್ಷನ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಹೊಸ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಊರು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಸುಂದರವಾದಂಥಾದ್ದು, ಸುಮಾರು 35—40ಲಕ್ಷ ಜನ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷೆ. ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ತಮಿಳು ಹಾಗೂ ತೆಲಗು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೇಮಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ನಮ್ಮ ವಿಶಾಲ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಹೇಳನವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಮ್ಮ ಜೀವ ಎನ್ನುವ ರೀತಿ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪರಂಗಿ ಭಾಷೆಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನೀವು ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವ ನ್ಯಾಯ ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡುವವರು ತಾವು, ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡುವವರು ತಾವು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ನಾವು ಇರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ನಿಜವಾಗಿ ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆಗ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ

ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ ಅದು ಅನ್ಯಾಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ? ನಿಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕೇವಲ 24 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹೇಳಿದಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ನಾನು ಗುರಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಪಮಾನವಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರು ನೀವು ಯಾವ ಒಂದು ಅಪಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಭಿಮಾನಿಕುಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಬೇಕು. ಕಾನೂನು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಯಿದೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕು. ಕೋರ್ಟಿನ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾರು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ನಿರ್ಧಾರವೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅವರು ಹೋಗಿ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದರು. ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಇವರನ್ನು ಬರತರ್ಫ್ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರು. ಕೋರ್ಟಿನವರು ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ಪಕ್ಷಪಾತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದುದೇ ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Any judgment or decision of the High Court may not be criticised here.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ:—ಅದಕ್ಕೇನು ಆಧಾರವೆಂದರೆ, ಆರ್ಡರ್ ಕಾಪಿ ಕೈಲಿ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಅದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಅವಲೋಕನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತತ್‌ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಭೀತಿ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದು. ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾರನ್ನೋ ತಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಅವರನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಒಂದು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ಗೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಗರಾಳ್ ಸಂಗಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆಗಬಾರದು.

ಆ ಮಾತು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು? ನಮ್ಮ ಹೊಸನಗರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಈ ಮಾಜೀ ಸೈನಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ಏನಿದೆ—ಮಾ—ಎಂದು ಮಾರುದ್ದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜಿ—ಎಂದರೆ ಜಿಗಿದು, ಸೈ—ಎಂದರೆ ಸೈರನ್ ಅಂತೆ ಕೂಗತಕ್ಕವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ಇಂಥ ಮಾಜೀ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿವೇತನ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಲಾಯರ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಇನ್ನು ನನಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿದ

ಗುರುಗಳು ರಿಟೈರಾಗಿ 8 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅವರಿಗಿನ್ನೂ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಸೆಟಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಘಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ (ಗುಬ್ಬಿ) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ? ತಾವು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 15 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೆಲೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಾರಣ ನಾನು ಈಗ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೇಯದಾಗಿ ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿಯವರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದ ಬಾಬನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅದರ ವರಮಾನವನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ಈ ಎರಡೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಎರಡೂ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕರು ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬನ್ನು ಕಾಮಧೇನು ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿನಿಂದ 1971–72 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ವರಮಾನ 4887 ಲಕ್ಷ ಆದರೆ, 1972–73 ಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 5799.76 ಲಕ್ಷ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನರಿಂದ ಅಂದರೆ ವರ್ತಕರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಣವಾದರೆ ಇನ್ನು ಗಿಕ್ಸ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೇಬಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಇವರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳೇ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅರೊಗೆನ್ಸ್ ಕೂಡ ಕಾರಣ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಿರುಕುಳವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಮಲ್ಟಿಪಾಯಿಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಮಲ್ಟಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕ ತುಮಕೂರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ತುಮಕೂರಿಗೆ 12 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೇರೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಲಾರಿ ಬಾಡಿಗೆ, ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ ಏನು ಇಲ್ಲ ಎಂದರೂ 8–9 ರೂಪಾಯಿಗಳು ತುಮಕೂರಿಗೆ--12 ಮೈಲಿದೂರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗುಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಆಂದಾಗ ಜನರು ಯಾರು ಗುಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ತುಮಕೂರಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲೇ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಆ ಗುಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಕೊಂಡ ಅಕ್ಕಿ ಏನಾಗಬೇಕು ? ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಚಾಪೆ ಕೆಳಗೆ ತೂರಿದರೆ—ವರ್ತಕರು ರಂಗೋಲೆ ಕೆಳಗೆ ತೂರತಕ್ಕ ಬುದ್ದಿ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದಂತೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಚೆಕ್‌ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದು ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟಲ್ಲ, ಅದು ಚೆಕ್—ಪಾಕೆಟ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಅಷ್ಟೇ . ಈ ಅಕ್ಕಿ ಲಾರಿ ಆ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ 'ಎಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ ಕೊಡಿ ಎಂದಾಗ ಆ ವರ್ತಕರು ಹತ್ತು ಇಂಟು ಐದು—ಹೀಗೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲೀ,

ತೆಗೀರಿ ? ಎಂದಾಗ ಆ ವರ್ತಕರು ಮತ್ತೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಲಾರಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸುಳ್ಳೆ ಅಥವಾ ನಿಜವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬೇಕಾದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ವಿಕ್ರಮರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವೇಷವನ್ನು ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಅಕ್ಕಿ ಲಾರಿಯನ್ನು ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಡ್ರೈವರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಂಜಾಬಿಗಳು, ಸಿಕ್ಕರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಾವು ಕೂಡ ಇದರಂತೆ ವೇಷಧರಿಸಿ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಲಾರಿಯನ್ನು ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೀಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬರು ಯಾರೋ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇವರ ಫೋಟೋಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಾ ಹಾಗೇ, ಅಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದೋ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೀಗ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಫೋಟೋವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಇದನ್ನು ಅವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡ್ಡನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ 25–30 ವರ್ತಕರಿಂದ ಹೊಡೆತಕಿಂದು ಬಂದಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಂಬಿಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಒಂದು ಗುರಿ; ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು—ಅಷ್ಟಾದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರೇನೂ ದಂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಘಜ್ನಿಮಹಮ್ಮದನು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹದಿನೆಂಟುಸಾರ್ತಿ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವನು ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಹಿಂದೂ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನಾದರೂ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಜಾತಿ ಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ, ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದನಂತೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ 5799 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಂದೊಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇವರ ಈ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದಲೇ ಅವರು ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ತುಮಕೂರಲ್ಲಿ ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟಿದೆ. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. 25 ಎ. ಸಿ. ಟಿ. ಒ. ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಿ. ಟಿ. ಒ. ಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಫ್ಲೈಯಿಂಗ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಬೇರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಬ್ಯೂರೂ ಬೇರೆ. ಹೀಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಜನ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೇನಿದೆ. ಇವರು ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಲಂಚವನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಖದೀಮರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವರು ವರ್ತಕರ ಒಂದುಪಾಲು ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿದರೆ, ವರ್ತಕರು ಇವರ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ರಕ್ತವನ್ನು ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವವರಿಂದ ಹೀರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಡಿಫೆಕ್ಟೀವ್ ರೂಲ್ಸ್. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು 7—8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವರ್ತಕರಿಗೆ

ಈ ಎ. ಸಿ. ಟಿ. ಒ. ಗಳು ತುಂಬಾ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಟರ್ನೋವರ್ 25—30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ನೀವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಟಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊರಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಾಳಿ ಒಡವೆ ಎಲ್ಲ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆಯಷ್ಟು ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಬೇರೆ.

ಈ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 250–300 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದುಂಟು. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎರಗಿರುವ ಕೇಸುಗಳು ಎ. ಸಿ. ಟಿ. ಒ. ಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಸಿ. ಟಿ. ಒ. ಗಳಿಗೆ ಬರುವುದು. ಎ. ಸಿ. ಟಿ. ಒ. ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ವಜಾಮಾಡಿದರೆ ವರ್ತಕರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಲಂಚದ ಹಾವಳಿ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಸೆಕ್ಷನ್ 12(ಬಿ) (2) ರ ಪ್ರಕಾರ ಇರುವ ಪೆನಾಲ್ಟಿಯನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಎರಡನೆಯದು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಪಚಾರ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿಯವರು ಸಾಮಾನು ತಂದರೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದಿರಬೇಕು, ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಲೆಕ್ಕ ಇಡಬೇಕು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಐಟಂಗಳಿವೆ, ಸಿಮೆಂಟು, ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಎಸೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್ಸ್, ಮುಂತಾದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಐಟಂಗಳಿಗೆ ಷಾಪ್ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಲೆಕ್ಕವಿಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಯಾವರೀತಿಯ ಫೋಟೋ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೂ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಐಟಂಗಳಿಗೂ ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತಗಲುಹಾಕಬೇಕು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಿ ತೊಂದರಗೀಡುಮಾಡುವರು. ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ 3 ತಿಂಗಳ ಸಜ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಟರ್ನ್‌ಓವರ್ ಇರುವರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ವೈಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಮೆಷರ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಒಂದಿದೆ. ಸ್ಕೇಲ್‌ಗೆ ಸೀಲ್ ಹಾಕಲು 15 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಅದಕ್ಕೆ 60 ರೂಪಾಯಿ ಚಾರ್ಜುಮಾಡುವರು. ರಿಪೇರಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಕಡೆಯೇ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಗುವುದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಕಡೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೂ 60 ಕೊಡಲು ಅನೇಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವರ್ತಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವರ್ತಕರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಜುಗುಪ್ಸೆಯಾಗಿದೆ. ಕೋನಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಸ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಸಂಪಾದನೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರಾಗಿದ್ದರೆ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಮನೆ ಮಾಡುವರು, 2 ವರ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ 3 ಮನೆ ಮಾಡುವರು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನೆ ಆಸ್ತಿಪಟ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಕೊಡಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ ಘೋರ್ಪಡೆ :—ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಯ್ತು. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳುವರು. ವರದಿ

ತರಿಸಿ ನೋಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ :—ನಾನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಪ ಬಂದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್‌ಮಾಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವರು. ನಾವೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಿರುವುದು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ವರದಿ ತರಿಸಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಒಂದೇ ಇದು. ಅವ್ವ ನಿನ್ನ ಮಗ ಕಳ್ಳನೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಹಾಗೆ, ಕೇಳಿದರೆ ಮಗ ಕದಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾಯಿ ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿದ ದಿವಸವೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಹಿಂದೆ 30 ಜನ ವರ್ತಕರು ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಅರ್ಜಿ ಕಳಿಸಿದೆ, ಆದರಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಾದರೂ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸ ಬೇಕು, ವರ್ತಕರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕಿರುಕುಳ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ) :—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಒಂದು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದಿರುವುದು ಎಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಿದೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಸಮತಾವಾದಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ನೀಡಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಿದ್ದೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಲಾಖೆ ಧೋರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಆ ರೀತಿ ವರದಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಎರಡುಮೂರು ಶಾಖೆಗಳ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಲಾಟರಿ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಕಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಲಾಟರಿ ಸರಕಾರಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಟೀಕೆ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಬೇರೆ ರೀತಿ ವರಮಾನ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕು. ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರಮಾನ ಪಡೆಯಲು ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆಯೇ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುವರೇ ? ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಲಾಟರಿಯ ಆದಾಯ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದೆ, 239 ಲಕ್ಷವಿದ್ದ ಇದರ ವರಮಾನ 160 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ, ಇದರಿಂದ ವರಮಾನ ಬರುಬರುತ್ತಾ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇನು ತೋರಿಸುವುದು ಈ ರೀತಿ ವರಮಾನ ಪಡೆಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಲಾಟರಿಯಿಂದ ಬರುವ ವರಮಾನವೇನೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಖರ್ಚು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ವರಮಾನಕ್ಕೂ ಖರ್ಚಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ವರಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಶಾಖೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ? ಇಂದು ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಪೆಹಿಸಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುವುದು. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡಿ ಕಮಿಷನ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದುದರಿಂದ ಈ ಶಾಖೆ ಇರಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು.

ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಬರೀ ಲಾಟರಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದು ಕೊಂಡಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನರನ್ನು ಇಂಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವರಮಾನವನ್ನು ಏಜೆಂಟರುಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡು ತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಏನೂ ಬರಲಾರದು, ಕಾಫಿ ಖರ್ಚಿಗೆ ಆಗಬಹುದು, ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಲಾಟರಿ ಎಲ್ಲಾ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಜಯಾಬಾಧುರಿ ಮುಂತಾದ ಸಿನೀಮಾತಾರೆಯರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಲಾಟರಿ ಎತ್ತಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಆದರಿಂದ ಬಂದಿರುವ ವರಮಾನ ಸುಮಾರು 160 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ನಿರರ್ಥಕ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ತಾವು ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಯೋಚನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ :—ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಲುವಾಗಿ ಇದು ಡಿಕ್ಲೈನ್ ಆಗಿದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ :—ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ರುಮೇನಿಯಾ, ಹಂಗೇರಿ ಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಲಾಟರಿ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಲಾಟರಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ರ್ಯಾಫೆಲ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ರೂಪರೇಶೆಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಂಪರ್ ಪ್ರೈಸಸ್ ಅನ್ನು ಅವರು ಏನೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ :—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಪರೇಶೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪರ್ಚೇಸಿಂಗ್‌ಪವರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ವರಮಾನ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪರ್ಚೇಸಿಂಗ್‌ಪವರ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಆದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ. ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು 34.5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಲಾಟರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ?

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಎಂ. ಜಿ. ಐ. ಡಿ. ಬಗ್ಗೆ, ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರಿನವರು ಈ ರೀತಿಯ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನವರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಿದೆ. ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಜನರಲ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು. ಅದೂ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿದೆ ಹೀಗೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ, ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಎಂ. ಜಿ. ಐ. ಡಿ. ಇರಬೇಕೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಔಚಿತ್ಯ ಏನು ? ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳು, ಮತ್ತು ಇತರೆ ಅನುಕೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನೌಕರರಿಗೂ, ಇವರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮ್ಮದು. ಜನರಲ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳು ಸೇರಿದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಕರೂಪತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಕರೂಪತೆ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗೊಂದಲ ಎದ್ದಿದೆ. ಕೆಲವರನ್ನು ಜನರಲ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಬಂದಿರಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಇರುವಂಥ ಔಚಿತ್ಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್, ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಜನರಲ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಡ್ಮಿನಿಷ್ಟ್ರೇಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಇಂಟೆಗ್ರೆಟಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಇದು ಯೋಜನೆಬದ್ಧವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮಾದರಿಯಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಮೇಲೆ ನೀವು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವುದು ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಇನಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಬರುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೂ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರೈತನ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಕೂಡದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಅನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಟ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಭೂತಲಿಂಗಂ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸಹ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"In their study on the 'Incidence of Taxation in Mysore State', the National Council of Applied Economic Research has shown that while the incidence of tax system as a whole (including Central taxes) is progressive in the urban sector, it is regressive in the rural sector. Thus the total incidence of taxatoin rises from 10.1 per cent in the lowest income class to 24 per cent in the highest in the urban sector. In the rural sector, however, the incidence falls from 9 percent in the lowest class to 5.7 per cent in the highest income class.....

There can, therefore, be little doubt about the need for or the rightness of a graded income-tax on those above a certain level of income." ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಇನಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವಂಥ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾಗಲೀ, ಫಿನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಆಗಲೀ ಎಲ್ಲವೂ ಸಹ ಅಗ್ರೇರಿಯನ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಪಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸೂ ಸಹ, ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ A new rich peasant is being created by the policies of the Government ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥವರಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತೆರಿಗೆ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು The green revolution about which the Government is speaking of has produced the new rich peasent ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಭೂತಲಿಂಗಂ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಜೆಷನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಾವೇಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ನಾವು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಡರೆ, ಕರಪ್‌ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಅತಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಬ್ಬರು, ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಆಗಿದ್ದವರು, ಈಗ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆತ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಐದುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ನಾನು ಏನಯ್ಯ, ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಆಗಿದ್ದೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆತ ನಾನು ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ 20-30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಒಬ್ಬರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ಅವರ ಆಸೆಟ್ಸ್ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಸುಳ್ಳು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿರ ಬಹುದೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗಿಂತ 10–20ರಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. This is one of the most corrupt department. ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಗೈಲಾಕ್ಸಿ ಥಿಯೇಟರ್. ಆ ಥಿಯೇಟರ್‌ನವರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಂಟರ್‌ಟೇನ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಚೆಕ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು, ಅದು ಡಿಸ್‌ಹಾನರ್ ಆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದರೆ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಮೇಲೆ ಗೂಬೆ ಕೂಡಿಸಿದರು. ಆದಕ್ಕೆ ಎ.ಸಿ.ಟಿ.ಓ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಮೇಲೆ ಗೂಬೆ ಕೂಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲೆಜಿಸ್‌ಲೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ಪಿಡಿಷನಲ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲೆಜಿಸಲೇಚರ್ ಬ್ರಾಂಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆನೋ ಟೈಪಿಸ್ಟ್‌ನ ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅಲೋಯೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಎರಡನೆಯದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ, ರೂಮುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ರೂಮ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ರೂಮ್ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಜವಾನ ಇದ್ದಾನೆ, ನೀರು ಲೋಟ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸ್ಟೆನೋ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಕಾಯಂ ಆಗಿ 8 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಲೈಬ್ರರಿ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು, ಲೈಬ್ರರಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ We have to make use of the library properly. ಲೈಬ್ರರಿ ಸ್ಟಾಫ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ) :—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇನಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಲ್ಪಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸಿಗೆ ಬಂದು ವಸೂಲಿಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ನೀತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ವರ್ಷದ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ವರ್ತಕರನ್ನು ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ, ಒಂದು ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೆದರಿಸಿ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಕಿತ್ತು ಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದು ತಪ್ಪಬೇಕು. ಈಗ ವರ್ತಕರ ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಲೀ, ವರ್ತಕರಿಗಾಗಲೀ, ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ತಾರದೇ ಹೋದರೆ ವರ್ತಕರು ಕಿರುಕುಳ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ, 3 ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಪೆಟ್ಟಿಶಾಪ್ಸ್ ಇಟ್ಟಿರುವವರಿಗೆ ಕೇಸು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಪ್ಪಬೇಕು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಬಗೆಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನಿಗದಿಯಾದಂಥ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವನು ಆ ನಿಗದಿಯಾದಂಥ ತೆರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆ ಆಗಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಜವಳಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಇಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳವರು ಇಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾದಂಥ ನಿಗದಿಯಾದಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸೂಕ್ತ ಕಂಡರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ತೆರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಜನಗಳ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಲಾಭವೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವೇತನವೆಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ದಕ್ಷರು ಮತ್ತು ನೀತಿಯುತರಾದಂಥವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು, ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತಿತರರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಲಾಟರಿ

ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಜನರಿಗೆ ಹುಡುಗರು ಕೊಡುವ ಹಿಂಸೆ ನೋಡಿದರೆ, ಹುಡುಗರನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣತನದಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅವರು ತಿರುಪೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು, ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಯಾವನು ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ ಅಂಥವನು ಮಾತ್ರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರ ಮುಖಾಂತರ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲೆ ಮಾರಿ ಎಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಯಾವನಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅವನು ಗೊತ್ತಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಇನಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ ಡ್ರಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದು ಟಿಕೆಟ್ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡಿರುವವರ ಕಡೆಯಿಂದ 6 ಕಾಸು ಒಂದು ಆಣೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ತಾನು ಲಾಟರಿ ಗೋಸ್ಕರ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಇನಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಂಥದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ಈ ಮಾಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ.

ಕೋರ್ಟ್ ಫೀಸು ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತತಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ವರ್ಷ, ಮೂರು ವರ್ಷ 4, 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕೇಸು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಕೇಸು ಅಡ್ಜರ್ಟ್ ಆದರೆ ಮೂರು—ನಾಲ್ಕು ಮುನ್ಸೀಫ್ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರು ಕೇಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ವಿಳಂಬ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ತಪ್ಪಿ ತತಕ್ಷಣ 6 ತಿಂಗಳೋ ಅಥವಾ ವರ್ಷದಲ್ಲೋ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ಫಲವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಶೋಷಣೆಯಾಗುವುದು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಸು ವಿಳಂಬವಾದಂತೆ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಫೀಸು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲಾಯರುಗಳು ಫೀಸು 100 ರೂಪಾಯಿ ಆದರೆ ಕೇಸ್ ವಿಳಂಬವಾದಷ್ಟೂ ಆದರ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಐದರಷ್ಟು ಫೀಸ್ ಆತ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇಸ್ ಇಷ್ಟೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದಿನ ಸೆಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರಿಂದ ಕೇಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಕೇಸುಗಳು ಸೆಕೆಂಡ್ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ನಾವು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೇ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬರಹದ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಬೇಗನೆ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಜನಗಳು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬಸ್ಸು ಓಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲೈನು ಕೊಡಿ ಅಂದರೆ ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ನವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ಟೇ ತಂದು ಬಸ್ ಓಡಿಸದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇರತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಬಂದರು ಎಂದು ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ್‌ಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಸೀಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಆರೀತಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡದೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ಏಳಿಸಬೇಡಿ, ನಾನು ನಿಂತು ಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಎಷ್ಟು ಲೈನ್ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಲೈನುಗಳನ್ನು ಸಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಪೀಲು ಹೋಗಿ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೋರ್ಟುಗಳು ಸ್ಟೇ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಈಗಿರುವ ದುಸ್ಥಿತಿ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಹೇಳಿದರು. "ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲು ಹಾಕಿದರೂ ತಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಲಿ, ಸ್ಟೇ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಬಸ್ ಓಡಿಸಲಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಿ. ನಷ್ಟವಾದವನು ಬಸ್ ಓಡಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಲಾಭ ಬಂದರೆ ಓಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಲೈನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಏರ್ಪಾಡು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅವನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ತಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದಂಥ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರು ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ತಂದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತರಬೇಕು, ಯಾರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಯಾರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗೊತ್ತಾದಂಥ ಆದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿ, ಅದರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ವರಮಾನ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಿ, ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿದರೆ ಹಸ್ತ ನುಂಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾಳೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ ಹಾಕಿದರೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕವನಿಗೆ, ಇಷ್ಟು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೆ ಆದಾಯ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ. ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ, ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಆಗಬಾರದು. ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್

ಹಾಕುವುದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೂ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾಲ ಅಲ್ಪವಾದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಟಿ) :—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕಬಾರಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅದಕ್ಷತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತಯಾರು ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆದಾಗಿ ಸಿಂಗಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಪಾಲಿಸಿ ಡಿಸಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಇದೆ. ಅನೇಕ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಕಿರುಕುಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಗುಮಾಸ್ತನಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ಬದಲು, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ಐಟಂಗೆ ಒಂದೊಂದು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಓಪನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದುದು ಎಂದು ಅನೇಕ ವರ್ತಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಐಟಂಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಾಭವಾಗುವಂಥ ರೀತಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಬಿಡಬಾರದು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಡಿ. ಎ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೆನ್‌ಷನನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರರಿಗೆ ಡಿಯರ್‌ನೆಸ್ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಲೋಯನ್ಸ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೇಸ್‌ಗಳು ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ತಿರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ರಿಟೈರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೇಸನ್ ವರ್ಕಪ್‌ಮಾಡಿ ರಿಟೈರ್ ಆಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಇದರ ವಿವರಗಳು ಗೊತ್ತೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪೆನ್‌ಷನ್ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಓಲ್ಡ್ ಏಜ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೊ ಅವರಿಗೆ ಬೇಗ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೂರು ಇದೆ. ಓಲ್ಡ್ ಏಜ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ. ಯಾರು ಇಜವಾಗಿ ನಿಶ್ಯಕ್ತರು ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಬೇಗ ಪೆನಷನ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಖುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳಲ್ಲೂ ಲಂಚ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲು ಕಕ್ಷಿದಾರರು ಜಡ್‌ಜಸ್ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅನೇಕ ಜಡ್‌ಜಸ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರೆಂಟ್‌ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ರೆಂಟ್‌ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷಿದಾರರುಗಳಿಗೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಫರ್ನಿಚರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬೇಗ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಲಾಟರಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಅನೇಕರು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಬೇರೆ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅಲ್ಲದೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ವೇಶ್ಯಾಗೃಹಗಳನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಕಡೆ ಕುಡಿಯುವುದು, ಒಂದು ಕಡೆ ಜೂಜು ಆಡುವುದು, ಒಂದು ಕಡೆ ವೇಶ್ಯಾ ವೃತ್ತಿ ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಲಾಟರಿ ಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಲಾಟರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಲಾಟರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.

ಇನ್ನು ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೇ ಅವರ ಮನೆಯ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅವರ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ನ್ನು ಕಮ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತೆ. ಅವರು ಎಂಭತ್ತು ವರ್ಷ ತನಕವೂ ಬದುಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಪೆನ್‌ಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದಯೆ ತೋರಿಸಿ ಜಾಸ್ತಿ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಿಸ್ಟಿಂಗ್‌ವಿಷ್‌ಡ್ ಮತ್ತು ಮೆರಿಟೋರಿಯಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡುಸಾವಿರ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇದನ್ನು 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕಾದರೂ ಜಾಸ್ತಿ

ಮಾಡಿ ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ವರಮಾನ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಕೊನೆ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ (ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಈವೊತ್ತು ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಪುನಃ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಕಿಅಂಶ ಪ್ರಕಾರ 1969-70 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ನೆಟ್ ಇನ್‌ಕಂ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಈ ವೊತ್ತು 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು 1972-73 ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಏನು ಇತ್ತೋ ಅದು ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ $\frac{2}{3}$ ಭಾಗ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಆಗುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸ್ಮಾಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಪ್ರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ತಂದುಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದರ ಪ್ರಗತಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಅಂಕಿಅಂಶ ನೋಡಿದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ಸ್ಮಾಲ್‌ಸೇವಿಂಗ್ಸ್‌ನ ಪರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ 4 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ 3 ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಒಂದು

ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣ ದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

Eevn in Panchayats there is a great scope for it and we should do it. It will reduce tax burden if you can get more by way of Small Savings.

ಇನ್ನು ಲಾಟರಿ ಬಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಭವಿಷ್ಯ ಏನು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೇದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಟರಿ ಭವಿಷ್ಯ ಏನು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಕ್ಷಣ ಇದನ್ನು ರದ್ದು ಹೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನೆಟ್ ಇನ್‌ಕಂ ಏನು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. 1972—73 ರಲ್ಲಿ ಲಾಟರಿ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚಾದುದು 2,15,00,000 ರೂಪಾಯಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನಗಳಿಗೋಸ್ಕರ 1, 26, 00, 000 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕಮಿಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದು 84 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾರಾಟವಾದ ಟಿಕೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಬ್ ಏಜೆಂಟರಿಗೆ ಮತ್ತು ಐದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಲಾಭ ಬರುವುದು ಕೇವಲ 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ 84 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆನ್ನುವ ವಾದಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಗೌವರ್ನಮೆಂಟ್ ಕನ್‌ಸರ್ನ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕನ್‌ಸರ್ನ್ ಲಾಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳ ಮೇಲೆ ಲಾಭವಾದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ವೇಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ದುಡ್ಡು ಲೋವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಲಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು 15 ಸಾವಿರ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶವಿದೆ. ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳ ಮಾರಾಟ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಅದರ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ರೆಸಿಪ್ರೋಕಲ್ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಇರಬೇಕು: ಅವರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒಪ್ಪಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ:—ಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತದ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮೊತ್ತದ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ :—ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜನರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರೈಜ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಗ್ಯಾಂಬ್ಲಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸಿಡೆನ್ಸ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಂಬ್ಲಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವವಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ಯಾಂಬ್ಲಿಂಗ್ ಹಳೇಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಧರ್ಮರಾಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ :—ರಾಜ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮಯುದ್ಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಟ್ರೆಜರೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 19 ಜಿಲ್ಲಾ ಟ್ರೆಜರಿಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 165 ಸಬ್ ಟ್ರೆಜರಿಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಸಿಸ್ಟಂ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ: ಮೈಸೂರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಚೆಕ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಪೆನ್‌ಷನರ್ಸ್ ಅನುಕೂಲತೆಗೋಸ್ಕರ ಕಾರ್ಡೆಕ್ಸ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಪೆನ್‌ಷನರ್ಸ್‌ಗೆ ಕಾಯುವುದು ಮತ್ತೆ ಏನೇನೋ ಹಿಂಸೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಡೆಕ್ಸ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮತ್ತು ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗಿ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಬಜೆಟರಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಬಜೆಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಡಾಟ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್‌ಗೋಸ್ಕರ ನಾವು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಬಜೆಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ನಾವು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಪಯೊನೀರ್ಸ್ ಎಂಟರ್ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು 1,80,000 ಪಾಲಿಸಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿವೆ. 1,20,000 ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆವಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದು ನಮ್ಮ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ

ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಸಾಲ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೇನಿದೆ, ಇದು ಸುಧಾರಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಟೀಕೆ ಪ್ರತೀಸಲ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಟೀಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವವನಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅನುಭವವಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ತೃಪ್ತಿಕರ ವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಇದು ನಮ್ಮ ಸುದೈವದಿಂದ ಇರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಇರಬಹುದು. ಇದರ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 1970–71 ರಲ್ಲಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆದಾಯವಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಎಂದರೆ 72-73ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 58 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಆದಾಯ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಈಗ ನಾವು ಕೆಲವು ಚೆಕಿಂಗು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು, ಕ್ರಾಸ್ ವೆರಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಟೆಸ್ಟ್ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಚೆಕ್‌ಪೋಸ್ಟು ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ, ಇವಿಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಟರ್ನ್ ಓವರು ಕಮ್ಮಿಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಡೆಗಟ್ಟ ಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ರಿಟರ್ನ್‌ಗಳನ್ನು ಫೈಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅರಿಯರ್ಸ್‌ಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇವೆ ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಟರ್ನ್ ಓವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ನೋಡಲು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್‌ಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದ ರಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ ಸರಿಯಾದ ಸಲಹೆಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದರೆ ಇದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಲಹೆಗಳು ನಮಗೆ ಆಗ ಬರಬಹುದು. ಆದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದ ಹೊರತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರಬಹುದು ಎಂದು, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಿಂದ

ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 50 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದಾಯ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಆರಿಯರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆರಿಯರ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸುಮಾರು ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 4.95 ಲಕ್ಷ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಬಿನಿಂದ 2.42 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅನಾಲಿಸಿಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಆರಿಯರ್ಸ್ ಬಹು ಕಡಿಮೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ 4.95 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಆರಿಯರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1.27 ಲಕ್ಷ ಆರಿಯರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಷೋಕಾಸು ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೂಲು 13 ಎ ಪ್ರಕಾರ 1.43 ಲಕ್ಷ ಬಾಕಿ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ 88 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಲಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಿಟಿಗೇಷನ್ ಕೇಸುಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಆರಿಯರ್ಸ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇದರ ಟೋಟಲ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡು ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಶೇಕಡ ಹತ್ತು ಅಥವಾ ಹನ್ನೊಂದರವರೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಇದು ಜಾಸ್ತಿ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆರಿಯರ್ಸ್ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈಚೆಗೆ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 14 ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳ ಪೋಸ್ಟುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಮುಂದೆ ಬರುವ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆರಿಯರ್ಸ್‌ಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಅದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಇನ್ನು ವರ್ಕು ಲೋಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಎ. ಸಿ. ಟಿ. ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕೇಸುಗಳು 900, ಈಗ ಇದು 540 ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಇಳಿದಿವೆ. ವರ್ಕು ಲೋಡು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ 58 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಎರಡರಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದೇನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಏನಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಲು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ 900 ಕೇಸುಗಳಿದ್ದುದನ್ನು 540 ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸಿ. ಟಿ. ಒ. ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು 560 ಕೇಸುಗಳಿತ್ತು. ಇದನ್ನು 360 ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟು ಕಮಿಷನರುಗಳ ಒಳಿ 240 ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ವರ್ಕು ಲೋಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಹಾಗೂ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 1972–73 ರಲ್ಲಿ 108 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ವರ್ಕ್ಸ್ ಲೋಡನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲಚರ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅಗ್ರಿಕಲಚರ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇರೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಹಾಕಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ

ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಅವರು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಇನ್‌ಕಂಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಧೋರಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ರೈತಾಪಿ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದವನು. ರೈತರ ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಹಾಕಲೇ ಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಬರೀ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ರೈತರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಆಗ ರೈತರಿಂದ ಬರುವ ಒಂದು ಆದಾಯ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಆದಾಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವೇನಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಈ ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಮೇಲೆ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವ ಧೋರಣೆ ಇದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸಮಾಜ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದವಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಹೋದ ವರ್ಷ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ ಹೋದ ವರ್ಷ ನಾವು ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದೆವು. ನಾವು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಷುಗರ್‌ಕೇನ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬೇರೆ ಐಟಂಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಏನಾದರೂ ರಾಜ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೂ ಸಹ ಅದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸ್ಕೋಪ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಎಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೋ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಹ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರೈತರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ; ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಕಟ್ ಮೋಷನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ: ನಾನ್–ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಗೆ ಲಿಸ್ಟನ್ನು 1972ರಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಲಾಸ್ 2 ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್, ಇವರ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ತಾ॥ 1–12–1968ರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೂವ್ ಆಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು

ಹೊಸ ಲಿಸ್ಟ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕ್ಲಾಸ್–1 ಆಫಿಸರ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಡವಾಯಿತೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಫೈನಲೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಇಬ್ಬರು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ರ್ಯಾಂಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು. ಕೋರ್ಟಿನವರು ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ಲಾಸ್–1ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಫೈನಲ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಮಾಡುವುದು ತಡವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಸಹ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ; ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಎಸೆನ್ಷಿಯಲ್ ಕಮಾಡಿಟೀಸ್ ಮೇಲೆ ಸಿಂಗಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆದಷ್ಟು ಎಲ್ಲ ಎಸೆನ್ಷಿಯಲ್ ಕಮಾಡಿಟೀಸ್ ಮೇಲೂ ಸಿಂಗಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಸಲ ಮಲ್ಟಿಪಾಯಿಂಟ್‌ನಿಂದ ಸಿಂಗಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಐಟಂಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಗಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಗಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರೆ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಸಿಂಗಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೂ ಹಾಕುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಒಂದೇ ಸಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. Simplification of system of collection of sales tax ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಎಕ್ಸೆಂಪ್‌ಷನ್ ಲಿಮಿಟನ್ನು 15 ಸಾವಿರದಿಂದ 25 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಲುಭಾಗ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸೆಲ್ಫ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಧೋರಣೆ ಇದೆ. ಬೆಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರಿಂದ ಹಿಂಸೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಅನುಭವವಿರುವ ವರ್ತಕರು ಬಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಅದರಂತೆ ಮಾಡೋಣ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪದೇಪದೇ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸನ್ನು ನಾವು ವಿವರವಾಗಿ ವರ್ಕ್ ಔಟ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Simplification is a continuous process ಇದನ್ನು ಒಂದೇಸಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Continuous process of simplification, ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಓಲ್ಡ್ ಏಜ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ, ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಲ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಂದರೆ 3 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ತಡವಾದರೆ 6 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡಬೇಕು Three to six months in our view is the time limit to be fixed for disposing of the old age pension cases. ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತು ಕೂಡ ಬಂತು. ನಾನಂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಈ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಬೇಡ, ಆರೀತಿ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವವರು, ಜನರಿಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತೇವೆ, ಆಗ ಪ್ರೆಜರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೇಕಾದರೆ ಲಿಸ್ಟ್‌ನ್ನು ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಬದಲು ನೇರವಾಗಿ ಡಿ. ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಜಾಗ್ರತೆ ಸ್ಕ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿಧಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅಂದರೆ We have to fix a time limit from three to six months and implify the procedure.

ಇನ್ನು ಕಮ್ಯುಟೇಷನ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಮ್ಯುಟ್ ಮಾಡಿದನಂತರ ಅವರು ಜಾಸ್ತಿ ವರ್ಷ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಪುನಃ ಅವರಿಗೆ ಫುಲ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಮ್ಯುಟ್ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷ ಅವರು ಬದುಕದಿದ್ದರೆ ಕಮ್ಯುಟ್ ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಯಾರೂ ವಾಪಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಮ್ಯುಟೇಷನ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಅನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಮಣ್ಣನವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೆನ್‌ಷನರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಈಗ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆವರ ಆದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅವರ ರಿಯಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಡಿ. ಎ. ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪೆನ್‌ಷನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಪೆನ್‌ಷನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೆನ್‌ಷನರ್ಸ್, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೆಮ್ಯುನರೇಟೀವ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸೋಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪೆನ್‌ಷನರ್ಸ್ ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ನೋಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ-ನೀವು ಒಂದು ಪೆನ್‌ಷನರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಮಾಲ್‌ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಮಾಡಿ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪೆನ್‌ಷನರ್ಸ್ ಬರೀ ಪೆನ್‌ಷನ್ ನಿಂದ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಆಫ್ ಲೈಫ್ ಅನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ,

ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ರೆಮ್ಯುನರೆಟೀವ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಮಾಡಿ, ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿ, ಆದರಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ 20–30 ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೆನ್‌ಷನರ್ಸ್ ಆಯಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರೆಮ್ಯುನರೆಟೀವ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಮಾಲ್‌ಸ್ಕೇಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖಂಡಿತ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. I think this is a constructive line of thinking.

Sri T. R. SHAMANNA : It is a good suggestion.

Sri M. Y. GHORPADE : If they come forward, I would be too happy to help them. But they will never be satisfied with a little more pension.

Minimum pension in Mysore is higher than the minimum pension anywhere in the country, including the Government of India. ನಾವು ಮಿನಿಮಂ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ಗೆ ಡಿ.ಎ. ಸೇರಿಸಿ 55 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ 45–50 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದರೆ ನಮಗಿಂತ 5–10 ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಂಟರ್‌ಟೇನ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಆಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಲೀಕೇಜ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಥಿಯೇಟರುಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಲೀಕೇಜ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಮಫ್ಯುಜಲ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೀಕೇಜ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ :—ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕದೆ ಟಿಕೆಟ್ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ :—ಅದೆನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ? ಎಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ, ಚೆಕ್ ಮಾಡಿ, ಆ ರೀತಿ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿದಾಗ ತಪ್ಪು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಆಮೇಲೆ ಷೋಕಾಸ್ ನೋಟಿಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು ಬಹಳ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಷ್ಟು ಎಫೆಕ್ಟೀವ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಾರನ್ನು ಸ್ಪೀಡ್ ಆಗಿ ನಡೆಸಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಮರಿ ಮೆಥೆಡ್ ನಲ್ಲಿ ಫೈನ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯ ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಭಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. 70–80 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸೀಟುಗಳು ಫಿಲ್‌ಅಪ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೆ, ಇವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಇದು ಇಲ್ಲೀಗಲ್ ಆಗಿದೆ ಅಷ್ಟು ಟಿಕೆಟ್ ಮಾರಾಟವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೂಪ್ ಹೋಲ್ಸ್ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೀಕೇಜಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಲೀಕೇಜಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದ ಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೋಗಸ್ ಟಿಕೆಟ್ ಸೇಲ್ಸ್, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ. Summary method of detection and punishment ಮಾಡಬೇಕಾತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

I accept that there may be some leakage in this, and in my feeling the effective solution would be some summary detection and punishemnt without offending the principles of law. Kindly think about these things and in the next meeting of the Sales Tax Advisory Committee if there are some constructive suggestions of pluging loopholes in this tax, I shall welcome them.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಎಂ. ಜಿ. ಐ. ಡಿ. ಗೆ ಜನರಲ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಿಂದ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾರಯಾರನ್ನೋ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಂದು ಪ್ರೊಸೆಸ್ ನಡೆದಿದೆ. ಎಂ. ಜಿ. ಐ. ಡಿ. ನಲ್ಲಿ ಅಡಿಷನಲ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೊರೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಫೈರ್‌ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್, ಮಿಸಲೇನಿಯಸ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮೆರೀನ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಚ್ಯುಯೇಷನ್ ಯಾವರೀತಿ ಡೆವಲಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಅದು ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಬೇರೆಯವರ ಸ್ಯಾಲರಿ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಕೇವಲ 13 ಜನ ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ ಅಲೋಯೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಂಧ್ರ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರಿಪೋರ್ಟರ್‌ಗೂ 50 ರೂಪಾಯಿ ಅಲೋಯೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇದು ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೂ ಏನೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri M. Y. GHORPADE : Sir, I have already said that we have taken note of the suggestion made by several Hon. Members on this. This is not a subject on which it would be right on my part to take a decision while replying to a debate of the Finance Department.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಮಂಡಿಸಿದ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಎರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವೇನೆಂದರೆ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಿಲ್, ಸರ್ವಿಸ್ ಕಂಡೀಷನ್ ವಗೈರೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕನ್ನಡ ವರದಿಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಕೆಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕು. ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಂಥ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ವರದಿಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸದ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಗೋಸ್ಕರ ಈಗ ಮಾತ್ರ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. D. DEVE GOWDA .—You are a practising Lawyer. You can take a decision on the basis of records.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ : ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ದುಡ್ಡಿನ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ವರದಿಗಾರರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೇ ಅಗೌರವ ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆ ಇದೆಯೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಮುಚ್ಚಿಮರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಇವರ ಪೇ ಸ್ಕೇಲ್ ರಿವಿಷನ್ ಆಗಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರ ಪೇ ಸ್ಕೇಲ್ ಮೊದಲು 150 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇತ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ಇವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು 200 ರಿಂದ 550 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಆಗಸ್ಟ್ 1972 ರಲ್ಲಿ ಪರದಿಗಾರರ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ 6 ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಪೇ ಸ್ಕೇಲನ್ನು 300 ರಿಂದ 700 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಅವರ ಪೇ ಸ್ಕೇಲನ್ನು ರಿವಿಜನ್ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಇನ್ನು ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಲೊಯನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೂ ಸಹ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ರಿಪೋರ್ಟರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಮಿನಿಮಂ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇತ್ತು. ಈಗ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳ

ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಆಫೀಸಿನ ಒಬ್ಬ ಗುಮಾಸ್ತನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಸಂಬಳದ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನ ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಷನ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ಸ್ ಮುಂತಾದವರು ಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೈಚಾಚುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಅಂತಹ ಅವಕಾಶ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವೇ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಕಾಫಿ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂರನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳದವರ ಜೊತೆಗೆ ಇವರನ್ನು ಹೋಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇವರಿಗೇ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಕೇಲ್, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೇಡರ್ ಇರಬೇಕು. ಇವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೇಸಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರದು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದ ಕೆಲಸ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ ; ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ಜನ ಕನ್ನಡ ವರದಿಗಾರರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮೂರು ಜನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಉಳಿದವರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಈ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಟೀಕೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೆಂಚ್ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವೇನಿದೆಯೋ ಅದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮುಖ್ಯನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂಥ ವಿಷಯ. ಅದು ಅವರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ್ಯಾವ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಅವರೇ ಅದನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬೇಂಚುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಜಡ್ಜನ್ನೂ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವರ ಟೀಕೆ. ನಮಗೆ ಅದು ಸಮಂಜಸ ಹಾಗೂ ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಒಳಾಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಜನರಿಗೂ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆಯವರಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನದು ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಇವರ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಅನುಭವ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇವುಗಳ ವಿಚಾರದ ಮೇಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇಮಕವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಹತೆ, ಅನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಪ್ರೊಪ್ರೈಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಅವರನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯದೆ ನೇಮಕಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಡೆಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಪಬ್ಲಿಷ್

ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನಂ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ, ಜಸ್ಟೀಸ್ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಜ್ಜನ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ನೀಡುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ದೊರಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಕೇವಲ ಉಳ್ಳವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದೆ. ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರು ಒಂದು ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಈ ಟೀಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಈ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೋರ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು. ಯಾವಾಗಲೂ ಲಿಟಿಗೆಂಟ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ದಾಖಲ್ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ :—ಒಬ್ಬರೇ ಮುನ್ಸೀಫರು ಒಂದೇ ಟೈಪ್ ಆಫ್ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲಾರ್ಡ್ ಪರ ಟೆನೆಂಟಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರತಕ್ಕ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೇಕಾದರೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿ. ಈಗ ಡಿಕ್ರಿ ಕೊಡುವುದು, ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುವುದು ಕೋರ್ಟಿನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದು, ಆಮೇಲೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ವತಃ ಹೀಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಯಾವ ಪರಿಪಾಠವೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವನೇ ಆಗಲಿ ಲಿಟಿಗೆಂಟ್ ತನಗೆ ಲಾಭವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಅಪವಾದ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸ್ಥೆ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಎಂತ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕ್ಲಾರ್ಕುಗಳು 18 ಕಾಪಿಯಿಂಗ್ ಷೀಟ್ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ 20 ಕಾಪಿಯಿಂಗ್ ಷೀಟನ್ನು ತರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬ ಪಾರ್ಟಿ ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ತೀರ್ಮಾನದ ಕಾಪಿಗೆ 20 ಕಾಪಿಯಿಂಗ್ ಷೀಟುಗಳನ್ನು ಹಾಜರ್ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ 10 ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನು 10 ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ರಿಜಿಷ್ಟರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ

ಆ ಪಾರ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಷೀಟ್ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾದ ಷೀಟು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಷೀಟುಗಳೆ ಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಉಳಿದ ಕಾಪಿಯಿಂಗ್ ಷೀಟುಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಟಿಗೆ ವಾಪಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ರಿಜಿಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸೈನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇದರ ಮೇಲೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಬೇರೆ ಇಂಥದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲಂಚಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಪಾರ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಕೀಲರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಎಂದೂ ಪಾರ್ಟಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಕ್ಲಾರ್ಕುಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಲಾರ್ಕಿಗೂ ಸೈತ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿಸಿ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಧೈರ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಲಾರ್ಕಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಯಾ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಲಂಚದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ವಕೀಲರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಶಾಸಕರೂ ಮತ್ತು ಎಂ. ಪಿ. ಗಳು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಇವರನ್ನು ಡಿಸ್‌ಕ್ವಾಲಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಡಿಸ್‌ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ರೀಜನಬಲ್ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 19 ಮತ್ತು 191 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ :—ತಾವು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡ ಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಅದೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಶಾಸಕರ ಮತ್ತು ಎಂ. ಪಿ. ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಟೀಕಾ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೊಂದರಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಶಿಫಾರ್ಸುಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಸಿಫಾರ್ಶಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಇರುವಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬರಬಹುದು. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಖಟ್ಲೆ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಖಟ್ಲೆ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಅಂಶವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಖಟ್ಲೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗಳಿಗೆ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದೂ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರುಗಳ ಮತ್ತು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ಲೀಡರುಗಳ ನೇಮಕದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಕಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜರಿಂದ ಶಿಫಾರ್ಸು ಬಂದನಂತರ ಅವರ ಅರ್ಹತೆ ಶೀಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜಮಾನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಮಾನೆಗಳ ಆರ್ಟಿಫೈಡ್ ಕಾಪಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲಾ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಲೀಗಲ್ ಏಡ್ ಟು ದಿ ಪೂರ್—ಅನ್ನುವಂಥಾ ಅಂಶವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ಇದೂ ಕೂಡ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪಗಾರ ಅಂದರೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪಗಾರ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೂ ಸಧ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ—ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಚಂದ್ರಶೇಖರ್‌ರವರು ಒಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಸೈಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಕಳಿಸಿದ ನಂತರ ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಡೈರೆಕ್ಟೊರೇಟ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಎಂದು ಒಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಕೀಂ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಈ ರೀತಿ ವಿಳಂಬವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಸೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಸ್ಥೆ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು.

ಮುನ್ಸೀಫರ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸುವರೋ ಅದೇ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ನಿಯಮ ಸ್ವತಃ ಹೈಕೋರ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಹಿಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಈ ಸಲಹೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮನ ಬೇಕು, ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಈ ಮೂಲಕ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಜ್ಜನರವರು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಬೆಂಚನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ 80 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೋದ ಸಲ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈಗ ಸರಕಾರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್

ಆಫ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಷನ್ ಎಂಬ ಬ್ರಾಂಚನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸ್ಕ್ರುಟಿನಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದು, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ರಾಂಚ್ ಇದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಬ್ರಾಂಚುಗಳಿಗೂ ಹೆಡ್ ಒಬ್ಬ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಶುರುವಾಗುವುದು. ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ಕಮಿಷನ್ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಅಪ್ರೂವಲ್‌ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 18–20 ಸ್ಟೇಟ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಒಹಳ ಭರದಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ರಿಟ್ ಪೆಟಿಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸ್ಟೇ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಎಂಥ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನೋಡಿ ಕೊಡುವರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳು ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಂದುವರೆಯುತ್ತಿವೆ, ಇದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರಕಾರ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಟರ್ನ್ ಕೆಳ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. 3 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಥವ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಟರ್ನ್ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. ವಿಳಂಬವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಕಾರಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ :—ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮತ್ತು ಲೇಬರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಅವರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಚೆಕ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ವಿಳಂಬವಾಗದ ಹಾಗೆ ನ್ಯಾಯದಾನ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಅದಷ್ಟು ಕ್ರಮ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡದಿರುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಪರ್ಷಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅಥವ ಅರ್ಧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:—ಮೆಷರ್ ಆಫ್ ಎಕಾನಮಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿಬ್ಬರನ್ನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗ್ಯೂಮೆಂಟ್ ಆಗುವಾಗ ಕಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ? ಅವರೇನು ಮಾಡಿದರು ? ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ಗೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆದ ವೆಚ್ಚವೆಷ್ಟು ? ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇವರನ್ನು ಕಳಿಸಿದಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಟೇಟುಗಳವರೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ವತಿಯಿಂದ ಕಳಿಸಿದ್ದರು, ಹಾಗೆ ನಾವು ಕಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಇದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಅಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೋಗಿ ಸಂಬ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ಅಥವ ಅವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಲು ಕಳಿಸಿದ್ದಿರೋ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ವಿವರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್ ಕೃಷ್ಣನ್ :—ಒಂದು ರಿಟ್ ಪೆಟಿಷನ್ನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಫೀಜು, ಸ್ಟ್ಯಾಂಫ್ ಚಾರ್ಜು ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 500 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಪುನಃ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಸಂಭಂಧಪಟ್ಟ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗುವುದಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ :—ಮುನ್ಸೀಫ ಕೋರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್, ಅದರ ಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್, ನಂತರ ಹೈಕೋರ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂ, ಇದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು ಈಗ ಮುನ್ಸೀಫರನ್ನು ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಶೇಮ್ಸಾನವನ್ನು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಜಡ್ಜಸ್ ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್ :—ಮುನ್ಸೀಫ್ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜಗಳನ್ನು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ನಾಯ್ಕರ್ :—ಅದನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

MADAM SPEAKER:—The question is—"That the respective sums not exceeding the amounts mentioned in the list of demands inclusive of the sums granted on account be granted the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending with the 31st day of March, 1974, in respect of Demands Nos. 1, 5, 10A, 15C, 34, 39, 39B, 40, 41, 52, 54, 9, and 11."